

GLASNIK

OKRAJNEGA LJUDSKEGA ODBORA
LJUBLJANA-OKOLICA IN
MESTNEGA LJUDSKEGA ODBORA
LJUBLJANA

LETO II. — STEV. 52

LJUBLJANA, 21. JULIJA 1955

Okrajni ljudski odbor Ljubljana okolica

POROČILO PREDSEDNIKA SVETA ZA PROSVETO IN KULTURO ERVINA ROTMANA O DELU SVETA V ŠOLSLEM LETU 1954-55

Svet za prosveto in kulturo pri OLO Ljubljana okolica je usmerjal prosvetno delo v okraju po predlogih Tajništva in stalnih komisij. V Svetu so bili poleg devetih rednih članov še zastopniki treh učiteljskih društev in zastopnik Društva profesorjev, ki pa niso imeli glasovalne pravice. Izmed komisij so bile najbolj delavne in iniciativne pedagoška komisija, komisija za telesno vzgojo in komisija za podeljevanje štipendij, medtem ko se komisija za varstvo kulturnih spomenikov v tem letu ni sestala. Svet je imel v preteklem letu 10 sej. Na teh vseh je obravnavala zlasti probleme o organizaciji predvojaške vzgoje, strokovnega šolstva in probleme duševno in telesno abnormalnih otrok, predloge proračuna in investicij, organizacijo telesne vzgoje, pravilnike dijaških domov in vzgajališč, gradbene programe, organizacijo prosvetne službe na sedežih bodočih komun in skupnosti komun. Razen tega je izvedel več seminarjev za strokovno in politično izpopolnjevanje učnega osebja, veliko skrbi je posvetil kmetijsko-gospodarskim šolam, organizaciji šolskih odborov in utrjevanju družbenega upravljanja itd.

Preteklo šolsko leto moremo smatrati kot pomemben mejnik v razvoju prosvete v duhu socialističnih načel. Potrditev zakona o družbenem upravljanju v prosvetnih ustanovah je končno zabrisala staro pojmovanje v upravljanju šol. Osnova socialističnega družbenega upravljanja v šolstvu so šolski odbori, ki so bili v glavnem osnovani že jeseni na temelju osnutka zakona, ki ga je Skupščina LRS sprejela v marcu 1955. Okrajni Svet za prosveto je poskrbel za podrobno tolmačenje načel družbenega upravljanja na terenu. Inšpektorji so imeli na sedežih občin sestanke z občinskimi Sveti za prosveto in kulturo, katerih so se udeležili tudi šolski odbori v celoti ali pa po svojih zastopnikih. Na ta način smo upravljanje in vodstvo prosvetnih ustanov približali ljudstvu in danes že z velikim zanimanjem sodeluje pri reševanju prosvetne in šolske problematike. Skoraj vsi šolski odbori so z velikim razumevanjem pristopili k delu, zavedajoč se, da bodo imeli v bodočih komunah še bolj važne naloge. Ugotovili smo, da so bili šolski odbori pri reševanju konkretne šolske problematike celo bolj aktivni kot občinski sveti za prosveto, zlasti v krajih, kjer niso predvideni sedeži komun. Danes imajo vse prosvetne ustanove v okraju svoje šolske odbore ali organe družbenega upravljanja.

Sestav šolskih odborov je v glavnem prilagojen strukturi prebivalstva šolskega okoliša. V šolskih odborih pri osnovnih šolah je 266 delavcev, 78 obrtnikov, 362 kmetov, 180 gospodinj in 242 nameščencev. Pri gimnazijah je v šolskih odborih 27 delavcev, 27 kmetov, 24 obrtnikov, 30 gospodinj in 240 nameščencev. Tajniki šolskih odborov so večinoma šolski upravitelji. Delo šolskih odborov je v velik meri odvisno od delavnosti posameznih članov. To delo je bilo tembolj uspešno, čimveč delavcev je v šolskih odborih, saj so bili v mnogih krajih šoli v veliko oporo. V glavnem so razpravljali na svojih sejah o materialnem vprašanju šol, niso pa še v dovoljni meri usmerjali kulturno prosvetno dejavnost na svojem področju, še manj pa so se ukvarjali z učnimi in vzgojnimi problemi šol, oziroma ideološko politično moralno vzgojo naše doraščajoče mladine. To delo bo uspešnejše, ko se bodo odbori bolj poglobili v prosvetno vzgojno problematiko. Tedaj bodo z njo tudi pravilneje seznanili vse starše. Ta vprašanja naj zadevajo celotno družbo, zlasti pa družino, ki je osnovni člen skupnosti. Svoje naloge prav dobro opravljajo šolski odbori na področju Grosupljega, Moravč, Domžal, Smarja, Sentvidca, Smartna pri Litiji, Logateca, Polhovega Gradca, Brezovice, Preske, Vrhnike, Horjula, Litije, Črnuč in Kamnika. Tu in tam se pojavljajo tudi negativni primeri, ko šolski upravitelj sploh ni poklican k sestavi šolskih proračunov, ali pa imajo tudi v šolskih odborih močno vlogo še vedno nazadnjaški elementi.

Novi način upravljanja je postavljal v ospredje vprašanje odnosov med šolsko upravo in šolskim odborom. Skoraj v vseh šolah delata oba činitelja v pravem odnosu ter pravilno razumeta svoje pristojnosti, le v posameznih primerih smo opazili, da nekateri šolski upravitelji mislijo, da so z novim zakonom okrnjene njihove pravice. Nasprotno tudi posamezni član šolskih odborov niso prav razumeli svojih pristojnosti in so jim skušali prekoračiti s poseganjem v strokovna didaktična metodična vprašanja. Vendar so taki primeri zelo redki.

OSNOVNE SOLE

V 118 osnovnih šolah, med katere prištevamo tudi šolo v Domu invalidne mladine v Kamniku in celoletni tečaj za otroke žrtev fašističnega nasilja v Podsmreki, je skupno 387 oddelkov in 12.585 učencev. Število učencev je od lani naraslo na 141. Izdelalo je razred 10.348 učencev ali 82%, nesposobnih je

2.098 ali 16%, neocenjenih pa je ostalo 139 učencev. V primerjavi z lanskim šolskim letom je učni uspeh letos za 2,4% boljši. Šeprav se je zvišalo število neocenjenih učencev.

Redno delo v šoli znatno ovira slab šolski obisk in sicer najbolj v višjih razredih in v kmečkih predelih okraja. Gre za učence in učence, ki predstavljajo že uporabno delovno silo in jih starši zadržujejo doma. Velike izostajanje iz šole in izkoriščanje za domača poljska in gozdna dela smo ugotovili na šolah v Blagovici, Dolu, Gozdu, Inahu, Ilovi gori, Javorju, Moravčah, Polici, Preserju, Rakitni, Rovtah, Selih, Škofljici, Sentvidu, Temenici, Zg. Tuhinju in v Smartnem v Tuhinju. Na nekaterih šolah so otroci zelo oddaljeni od šole (Črni vrh, Polhov Gradec, St. Jošt). V Polhovem Gradcu je 10 učencev nad 3 km oddaljenih od šole, 5 učencev pa celo nad 7 km. V III. razredu iste šole ima osem učencev, v IV. razredu pa devet učencev 7 do 10 km dolgo pot do šole. V predelih Črnega vrha, Polhovega Gradca in St. Jošta, bi bilo treba odpreti vsaj potovalne šole, ker učenci ne morejo vsakodnevno prihajati v šolo iz take oddaljenosti, kadar pa pridejo, so izmučeni od dolge poti ali slabega vremena. V takih šolah je tudi učni uspeh najslabši (Javorje 57%, Rakitna 63%, Gabrovka 66%, Zlato polje 67%). Tem šolam je treba tudi sicer dati boljše pogoje. Gabrovki več učnih moči, Rakitni in Zlatemu polju novo šolsko zgradbo, v Javorju stanovanje za učiteljstvo, vsi skupaj in tudi ostalim oddaljenim šolam pa povečati zbirko učil in knjižnice.

Med najboljše niže organizirane osnovne šole moramo šteti Bevke, kjer je izdelalo 95% učencev in Križevsko vas s 93%. Razen teh so dosegle zelo dober učni uspeh še številne niže organizirane osnovne šole, zlasti pa Senožeti, Velika Kostreva, Motnik, Spitalič, Radomlje, Golo, Hrastov dol, Trzin, Stanga. Od više organiziranih šol so dosegle dobre uspehe Horjul 96%, Borovnica in Preška.

Zalosten primer izkoriščanja učencev so pastirčki. V Rovtarskih Zibrahah je več primerov, ko imajo kmetje veliko število otrok in jih oddajajo drugim kmetom za pastirsko službo. Tak učenc delo ves dan in si zasluži obleko in čevlje, nima pa časa hoditi v šolo, niti časa za učenje. Tako ostaja otrok leto za letom v istem razredu. Tega je veliko v St. Joštu, Rovtah, Brezovici, Bevkah, Blatni Brezovici, Tuhinju, Temenici, pa

tudi drugod. V Tomišlju morajo učenci trdo delati, ob nedeljah pa jih starši jemljejo s seboj na veselice, kjer pijejo in vidijo marsikaj neprimernega. Zaradi poljskega dela učencev v Pijavi gorici niso mogli predelati učnega načrta.

Šolski obisk je padel od lani od 94% na 93%. V Češnjicah znaša obisk samo 77%, v Crnem vrhu 79%, v St. Joštu 80%, v Prežganju in Spitaliču 84%. Dober obisk je v Bevkah 99% in na šolah Log-Zaplana, Dol, Logatec, Inan, Medvedje brdo in Vrhnika. V teh krajih se pozna, da tudi šolski odbori dobro skrbijo za šolo.

Marsikje lahko ugotovimo, da starši ne podpirajo dovolj učitelja pri njegovem vzgojnem delu. Starši so popustljivi, se ne zavedajo svojih dolžnosti proti otrokom in se zanašajo na učitelja in na šolo, ki naj bi opravila vse vzgojno delo. Včasih celo neopravičeno nastopijo proti učiteljstvu. Na roditeljske sestanke navadno ne prihajajo ravno oni, ki bi najbolj morali priti. Taki starši imajo pač slabo vest zaradi neopravičenih zostankov otrok ali zaradi slabih vzgojnih razmer v svojih družinah. Glavni vzrok izostankov je nepravilen odnos kmečkih staršev do šole in do izobražbe, saj je marsikje še vedno udomačeno načelo, da kmečkemu otroku ni potrebna izobražba (Češnjice). Opazili smo vendar, da se je tudi v krajih s tradicionalnim izostajanjem obisk izboljšal tam, kjer je šolsko upraviteljstvo odločneje nastopilo in kjer so tudi šolski odbori razumeli svoje naloge. Sankcije proti staršem, ki neopravičeno zadržujejo otroke doma, so se izkazale kot neučinkovite, ker so kazni prenizke in ter postopek pri sodniku za prekrške predlog traja in tako izgubi svojo učinkovitost.

Na večjih šolah v centrih je šolski obisk splošno dober, prav tako tudi stik šole s starši. Tu so starši bolj zanimajo za napredek svojih otrok in tudi raziskujejo roditeljske sestanke.

V preteklem šolskem letu so šolsko delo ovirala številna obolenja. Na mnogih šolah so imeli epidemije ošpic, gripe, mumsa, in rdečk, v manjši meri pa sta se pojavljala tudi škrlatinka in oslovski kašelj.

Nekateri šole so priredile ob zaključku leta razstave otroških izdelkov, med njimi tudi šola Prežganje, ki pa poroča, da med starši ni bilo zanimanja za razstavo in so celo nekateri učenci odšli ta dan raje na božjo pot. V tem šolskem okolišu so vaščani precej sprti med seboj, kar vpliva tudi na vzgojo šolskega otroka. Podobni pojavi so tudi drugod. Kot lep primer lahko omenimo hribovsko šolo Križevska vas, ki je kljub oddaljenosti in slabim potem dosegla nad 97% obiska in nad 93% učnega uspeha.

Uspehi moralne in politične vzgoje na osnovnih šolah še vedno niso zadovoljivi, kar je videti na mladini, ki zapušča osnovno šolo, pa še ni trdno prežeta s socialistično miselnostjo. Osnovna šola usmerja mladino v napredno socialistično miselnost in v tem prizadevanju gotovo tudi nekaj doseže, ne moremo pa trditi, da bi šola mladino trdno in trajno pridobila. Nekaj krivde je gotovo tudi na šoli, vendar pa ne vsa. Učenci zapadejo vplivu domačega okolja, ki jih vzgaja večkrat v drugačni smeri. Odraščajoča mladina le prepogosto prevzame miselnost in idejno orientacijo odraslih, zlasti tam, kjer je bil vpliv šole prešibak.

Eden najtežjih vzgojnih problemov je v tem, da so šolski otroci izpostavljeni različnim vzgojnim vplivom, ki si dostikrat celo ostro nasprotujejo. Pozitivni vpliv šole rušijo nazadnjaški starši in pa veroučitelji, ki pri verskem pouku lahko nemoteno vplivajo na učence. Vzgojni smoter verouka je bistveno različen od vzgojnega smotra naše šole, tudi ni mogoča nikaka skladnost med metafizično versko vzgojo in med šolskim poukom, ki temelji na znanosti. Žrtev te neskladnosti je učenec, ki nujno pride v težko razdvojenost. Marsikateri starši še vedno mislijo, da je verska vzgoja nujno potrebna za pravilno moralno rast otroka. Res je, da problema napredne vzgoje in mladine ne more rešiti samo šola, ampak bi morale v tej borbi sodelovati tudi politične in kulturne organizacije, organizacije mladine in društva prijateljev mladine. Te organizacije so doslej premaio storile za pridobitev mladine v borbi proti nazadnjaštvu in mračnjastvu. Obisk verouka sicer nazaduje, vsaj v industrijskih predelih, medtem ko je v kmečkih predelih še vedno visok.

GINNAZIJE

V okraju je 17 gimnazij s skupaj 131 oddelki in le dve gimnaziji sta popolni. Največji srednješolski zavod je kamniška gimnazija, ki ima 25 oddelkov in 37 učnih moči, najmanjša pa na Krki, ki ima samo dva oddelka. Razred je izdelalo 2.723 dijakov ali 64,5%, padlo je 1.476 dijakov ali 34,9%, neocenjenih pa je ostalo 26 dijakov. Najslabši učni uspeh kažejo prvi razredi gimnazij, kjer je izdelalo samo 58%. V nadaljnjih razredih se odstotek uspeha dviga in sicer 62%, 78%, 79%, 69%, 77%, 73% in 77%. Vzrok za slabši uspeh v nižjih razredih je zlasti v prvih razredih istih, kot je bil prejšnja leta. Znatno število dijakov, ki so pristopili v gimnazijo iz 4. razreda osnovne šole v krajih, kjer ima osnovna šola samo 4 razrede (na sedežih gimnazij), učenci obiskujejo gimna-

zijo samo zaradi šolske obveznosti in nimajo namena nadaljevati šolanje ter zato tudi nimajo prave volje za učenje. Učni uspeh se je v drugem polletju znatno izboljšal, saj je znašal ob polletju le 51,7%, v lanskem šolskem letu pa samo 50%.

Nase gimnazije delajo še vedno v težavnih materialnih pogojih. Primanjkuje primernih prostorov in sodobnih učil, zlasti v bolj odročnih krajih, kjer se še v istih učilnicah poučujejo gimnazijski in osnovnošolski učenci. Precejšnje število dijakov se vozi v šolo z viaki, avtobusi in kolesi, ali pa prihajajo peš. Razmeroma nizek odstotek uspeha gre zlasti na račun nižjih razredov gimnazij, medtem ko so uspehi v višjih razredih prav zadovoljivi. V zadnjem letu so dosegli na gimnazijah večjo enotnost v ocenjevanju. Stremimo za tem, da bi odpravili kampanjski način učenja in pa sistem izpraševanja samo pred tablo. Zahtevnost nasproti dijaku se zvišuje, kriterij ocenjevanja pa postaja postopno strožji. Ponekod se pritožujejo nad šibkim znanjem, ki so si ga učenci pridobili v osnovni šoli. Tu se jasno vidi razlika v kvaliteti posameznih šol in tudi posameznih osnovnošolskih učiteljev. Po odstotku uspeha, ki sicer ni zanesljivo merilo, je najboljša gimnazija Preska z 80%, sledi Gabrovka z 79%, Borovnica z 72%, najnižji odstotek pa ima Mengeš 51%. V podeželskih gimnazijah se močno občuti, da so dijaki zelo zaposleni pri domačih delih in da imajo le malo časa za učenje. Na teh manjših gimnazijah je tudi marsikje premajhna zahtevnost. Izmed učnih predmetov je na podeželju zelo zastavljena telovadba, ker te gimnazije sploh nimajo telovadnic in večkrat tudi ne kvalificiranih telesno vzgojnih učiteljev.

STROKOVNE ŠOLE

V šolskem letu 1954-55 je delovalo v okraju Ljubljana okolica 7 vajenskih šol, od teh 5 s celoletnim poukom ter dve periodični vajenski šoli s trimesečnim strnjanim poukom (brivsko-frizerska vajenska šola v Mekinjah, pletiljska vajenska šola pri Tovarni Rašica). V Horjulu je čipkarska šola, v Domžalah pa Usnjarski tehnikum z internatom, ki je edina srednja strokovna šola v okraju. Vse vajenske šole s celoletnim poukom zajemajo učence različnih

strok, med katerimi pa vendar prevladuje lesna stroka oziroma mizarska obrt.

Solski obisk na vajenskih šolah je 96% in v tem pogledu ni večjih težav, le oddaljeni vajenci zamujajo pouk, cesar pa so krivi navečerkraj mojstri, ki predolgo zadržujejo vajence pri delu. Za vključitev večjega števila mladine v razne poklice bi bilo potrebno, da bi imele vse vajenske šole internate.

Učni uspehi v preteklem šolskem letu so bili sledeči: od 677 gojencev jih je izdelalo 547 ali 81%, padlo pa je 130 gojencev ali 19%. Ta učni uspeh je za 17,5% boljši od uspeha na gimnazijah. Kljub težjim pogojem sta po % učnega uspeha najboljši šoli Mekinje in Litija s 93%, najslabša pa Vrhanka s 65%.

Predizobrazba vajencev, ki vstopajo v vajenske šole, je še vedno prenizka. Bilo je mnogo spregledov predizobrazbe, posebno v kritičnih strokah, zato učenci težje dojemajo učno snov zlasti iz slovenščine in matematike. Celotne zahteve učnega programa so v teh pogojih je težko dosegljive. Značilno je, da je učni uspeh vajenk za celih 28% boljši, kar kaže, da imajo boljši odnos do učenja. večjo marljivost in večkrat tudi boljšo predizobrazbo.

Čipkarska šola v Horjulu je poseben tip strokovne šole, ki zajema 24 šoloobveznih učencev, ki se uče čipkanja. Gleda na to, da tovarna pletenin Rašica zida v Horjulu tovarno čipk, bo vprašanje kadra za to stroko zgodno rešeno.

V Usnjarskem tehnikumu v Domžalah je uspešno dovršilo razred 42 dijakov ali 85%, padlo pa je 17 dijakov ali 15%. V II. polletju so se uspehi izboljšali za približno 30%, predvsem zato, ker so se razmere v Usnjarskem tehnikumu uredile. Izboljšala se je tudi disciplina in splošni red v internatu. Z ločitvijo uprave šole od internata se je pokazalo izboljšanje vzgojnega dela v internatu.

Ob zaključku leta so priredile vse vajenske šole lokalne razstave in so sodelovale tudi na razstavi vajenskega šolstva v Ljubljani.

S 1. januarjem 1955 je prevzel višjo gospodinjsko šolo v Grobljah Republiški Svet za prosveto in kulturo. S 15. septembrom 1954 je bila ukinjena industrijska

vajenska šola pri tovarni Stol v Duplicah. Vajenska šola pletiljske stroke v Gameljnah pa je bila ustanovljena 1. januarja 1955. V tej šoli je 40 gojenk, izmed katerih je 14 partizanskih sirot.

KMETIJSKO-GOSPODARSKE ŠOLE

V preteklem šolskem letu je delalo na območju našega okraja 36 kmetijsko-gospodarskih šol. Od teh je imelo 30 šol II. letnik, 6 novo odprtih šol pa I. letnik. Vse šole so zajele 295 gojencev in 434 gojenk, skupaj 729. Razred je izdelalo 611 učencev ali 78%. 168 učencev ni dovršilo razreda zaradi nerednega obiska. Opravičeno je med letom odpadlo 43 gojencev, 28 pa je bilo takih, ki so kljub vsem opominom ostali doma z izgovorom, da kmetijsko-gospodarske šole niso obvezne in jih tudi nihče nima pravice kaznovati zaradi izostankov.

Povprečni šolski obisk je znašal 76%, kar je zadovoljivo, če upoštevamo, da je bil pouk v zimskem času in da je prihajala mladina v slabem vremenu iz oddaljenih hribovskih vasi. Le na Drenovem griču so se učenci direktno uprli, češ, da šolanje ni obvezno.

Upoštevajoč samo učence, ki so do konca obiskovali pouk, znaša učni uspeh 80% in je glede na prostovoljnost obiska prav dober. Zraven teoretične za pouka je bilo na šolah tudi praktično delo v šolskih vrtovih in raznih posevstvih ter praktično delo v gospodinjstvu.

Strokovni predmeti živinoreja, sadjarstvo, vrtinarstvo, poljedelstvo, travništvo in gospodinjstvo so obsegali v II. letniku 110 ur pouka. Snov je bila prilagojena krajevnim prilikam. Na šolah v bližini ekonomij državnih in zadružnih posestev so lahko takoj povezovali teorijo s prakso. Kmetijske zadruge so nudile podporo tudi v prispevkih za ekskurzije in opremo kmetijskih šol. Na ekskurzijah so si gojenci ogledali vzorna posestva, strojno obdelovanje v kmetijstvu, moderne hleve ter važna industrijska središča.

Za gojenke II. letnika je bilo na programu tudi praktično kuhanje in ročna dela. Na 20 šolah so bile razen deklet vključene v gospodinjski pouk tudi gospodinje. Predavatelji pripravljajo več ur za kmetijske predmete, s čimer pa se tajništvo ne stri-

nja, ker so splošno izobraževalni predmeti bistveni sestavni del programa teh šol. Brez teh predmetov bi šole ne bile potrebne, ampak bi zadostovali le krajši kmetijski ali kuharski tečaji. Na ta način pa bi zgrešili smoter, ki je v tem, da morajo kmetijsko-gospodarske šole dvigniti raven izobrazbe kmečkega človeka.

V krajih, kjer imamo kmetijsko-gospodarske šole, naj bi odpadli razni strokovni tečaji. Žensko mladino bi lahko po dovršeni kmetijsko-gospodarski šoli še za eno leto pritegnili v tečaje RK, kjer bi dobila potrebno znanje o zdravstvu, o negi dojenčka, ter o PAZ.

V dveh letih svojega obstoja so si kmetijsko-gospodarske šole že utrle pot na našem podeželju, saj so zajele do 80% kmečke mladine, prebrdili smo začetne težave in kmečko prebivalstvo že ceni kmetijsko-gospodarsko šolstvo.

GLASBENE ŠOLE

V okraju Ljubljana okolica deluje 5 nižjih glasbenih šol, ki so več ali manj nesmotrno razporejene. Medtem ko Dolenjska in Notranjska nimata nobene glasbene šole, obstajajo v trikotju Domžale-Mengeš-Kamnik kar tri. Poizkus združitve vseh treh glasbenih šol pod skupno upravo v letu 1953 ni uspel, čeravno obstojajo dovoljni razlogi, ki bi omogočili v večji meri doseči smoter glasbenih šol na deželi.

Gojenci glasbenih šol so ob koncu šolskega leta opravili letne razredne izpite in kontrolne izpite za tiste, ki zaradi specifičnih pogojev niso mogli osvojiti predpisane učne tvarine za posamezni razred. Ispitom so prisostvovali predavatelji drugih glasbenih šol, da bi spoznali način dela na teh ustanovah.

Ob koncu šolskega leta je bilo na glasbenih šolah 421 gojencev, od katerih je uspešno opravilo letne izpite 263, kontrolne izpite pa 128 gojencev. Neocenjenih in negativno ocenjenih je bilo 29 gojencev. Končni letni uspeh gojencev z dovršenim razredom znaša 62%. Več učencev v Mengešu se iz doslej neugotovljenih vzrokov ni udeležilo izpitov.

Od negativnih pojavov na teh šolah stopa v ospredje premalo pestra razporeditev gojencev po glasbilih, pomanjkljiva selekcija gojencev in pomanjkanje glasbil. Ljudstvo v kraju

pa v največji meri občuti pomanjkanje povezave šol z javnim življenjem, ker glasbene šole s svojim dosedanjim kadrom ne izvajajo v zadostni meri vodilne glasbene politike v kraju, temveč so še vedno več ali manj izolirane. Zato ne najdejo dovolj razumevanja pri občinskih ljudskih odborih in družbenih organizacijah. Posledica teh odnosov so težave v zvezi z materialnim vzdrževanjem šol.

DIJAŠKI

IN VZGOJNI DOMOVI

1. DIJAŠKI DOMOVI:
V okraju imamo 3 dijaške domove z 201 gojencem. Dnevni red v teh domovih, kakor tudi letni delovni načrt je v splošnem povsod enak. V vseh domovih imamo razne krožke ki so bili med letom precej aktivni. Domovom primanjkuje fizikalnih rekvizitov in knjižnic.
V najtežjih pogojih dela Dijaški dom v Sučini, ki je nastal v starem samostanskem poslopju. V prostorih so slabe peči in obrabljen pod, okna pa imajo samo enojno zasteklitev. Obednica je vlažna, mrzla in temna. Ta prostor je samostan uporabljal kot skladišče za krompir. Oprema je zlasti v Stični in Logatcu do skrajnosti obrabljena. V dosti boljšem stanju je Dijaški dom v Kamniku, ki pa tudi nima v poslopju kuhinje, obednice in shrambe, pač pa so trije prostori v gimnazijskem poslopju.

2. VZGOJNI DOMOVI:

Deško vzgajališče v Gor. Logatcu ima 69 gojencev. Zavod za zdravstvenem ni v sodobnem oziru ne ustreza, kar so ugotovile že številne komisije. Poslopje je tako neprimereno, da bi vsakršne večje investicije ne bile smotrne, pač pa je treba misliti na gradnjo novega, sodobnim zahtevam ustrezajočega poslopja z modernimi delavnicami.

Dekliško vzgajališče v Višnji zori ima 45 gojenk, od teh 1/3 eno in dvostranskih sirot, ki obiskujejo osnovno in nižjo strokovno šolo. Nekatere gojenke se uče šiviljske obrti. Poslopje (bivše sodišče) je bilo z investicijskimi krediti delno adaptirano. Zavodu primanjkuje primerno igrišče oziroma telovadlišče. Prehrana je v obeh zavodih primerna in tudi zdravstveno stanje v splošnem zadovoljivo.

Izvelek iz poročila o poslovanju ČEVLJARSKE PRODUKTIVNE ZADRUGE LJUBLJANA-VIČ, Tržaška 85, v letu 1954

Zadruga je bila ustanovljena na ustanovnem občnem zboru dne 1. marca 1949 in je registrirana pri Okrožnemu sodišču pod št. Zt 24/49 Zadr. VII-15/1. — V letu 1954 je bilo zaposlenih povprečno 13 delavcev in uslužbencev, ki so ustvarili za 3.350.379 dinarjev prometa. Zadruga je plačala vse obveznosti do družbene skupnosti. Podjetje je rentabilno, knjigovodstvo je ažurno in v redu. Delovni kolektiv in upravni odbor sta imela svoje zasedanje redno in so se tekoči problemi sproti reševali.

B I L A N C A na dan 31. decembra 1954.

AKTIVA			PASIVA		
Zap. št.	Naziv postavke	Znesek v 000 din	Zap. št.	Naziv postavke	Znesek v 000 din
A. Osnovna in izločena sredstva			A Viri osnovnih in izločenih sredstev		
1.	Osnovna sredstva	192	1.	Sklad osnovnih sredstev	192
2.	Investicije v teku	—	2.	Dolgoročni kredit za dokončane investicije	242
3.	Izločena sredstva in druga investicijska sredstva	154	3.	Razni skladi	—
B. Obratna sredstva			4.	Dolgoročni kredit za finansiranje investicij	120
4.	Skupna obratna sredstva	540	B. Viri obratnih sredstev		
C. Sredstva v obračunu in druga aktiva			6.	Viri obratnih sredstev (skapr.o)	—
5.	Kupci in druge terjatve	219	C. Viri sredstev v obračunu in druga pasiva		
6.	Druga aktiva	7	7.	Dobavitelji in druge obveznosti	507
D. Finančni uspeh			8.	Druga pasiva	51
7.	Razporejeni dobiček	7	D. Finančni uspeh		
8.	Izguba	—	9.	Dobiček	7
	Skupaj:	1.119	10.	Kritije izgube	—
				Skupaj:	1.119

Vodja računovodstva:
(Stane Košir)

Predsednik upravnega odbora:
(Ignac Pezdir)

Direktor podjetja:
(Franc Golič)

Izvelek iz poročila o poslovanju TRGOVINE Z GALANTERIJU ZSS, Ljubljana, Gosposvetska 10, v letu 1954

Podjetje je bilo ustanovljeno dne 1. avgusta 1948 z odločbo MLO glavnega mesta Ljubljana.

V letu 1954 je podjetje zaposlovalo povprečno 4 delavce in nameščence ter ustvarilo 11.310.000 din prometa. Obveznosti do družbene skupnosti so bile poravnane. Podjetje je rentabilno, knjigovodstvo ažurno in v redu. Delovni kolektiv podjetja je tekoče probleme sproti reševal.

AKTIVA			B I L A N C A na dan 31. decembra 1954.		PASIVA	
Zap št.	Naziv postavke	Znesek v 000 din	Zap št.	Naziv postavke	Znesek v 000 din	
A. Osnovna in izločena sredstva			A. Viri osnovnih in izločenih sredstev			
1.	Osnovna sredstva	271	1.	Skladi osnovnih sredstev	270	
2.	Investicije v teku	—	2.	Dolgoročni kredit za dokončane investicije	—	
3.	Izločena sredstva in druga investicijska sredstva	189	3.	Razni skladi	189	
B. Obratna sredstva			B. Viri obratnih sredstev			
4.	Skupna obratna sredstva	2.392	4.	Dolgoročni kredit za finansiranje investicij	—	
C. Sredstva v obračunu in druga aktiva			C. Viri sredstev v obračunu in druga pasiva			
5.	Kupci in druge terjatve	574	5.	Drugi viri finansiranja investicij	—	
6.	Druga aktiva	11	6.	Viri obratnih sredstev (skupno)	2.336	
D. Finančni uspeh			D. Finančni uspeh			
7.	Razporejeni dobiček	—	7.	Dobavitelji in druge obveznosti	641	
8.	Izguba	—	8.	Druga pasiva	—	
	Skupaj:	3.436	9.	Dobiček	—	
			10.	Kritje izgube	—	
				Skupaj:	3.436	

Vodja računovodstva:
Mira Vodopivec

Predsednik upravnega odbora:
Ivanka Strle

Direktor podjetja:
Bogomir Motoh

Izvelek iz poročila o poslovanju trgovskega podjetja »JAGODA«, Ljubljana, Celovška 61, v letu 1954

Podjetje je bilo ustanovljeno dne 1. V. 1954 z odločbo MLO glavnega mesta Ljubljana — V letu 1954 je podjetje zaposlovalo povprečno 9 delavcev in nameščencev ter ustvarilo 21.079.161 din prometa, to je 106%. Obveznosti do družbene skupnosti so bile poravnane. Podjetje je rentabilno, knjigovodstvo ažurno in v redu. Delovni kolektiv podjetja oziroma upravni odbor sta imela zasedanja redno, ter so se tekoči problemi sproti reševali.

AKTIVA			B I L A N C A na dan 31. decembra 1954.		PASIVA	
Zap št.	Naziv postavke	Znesek v 000 din	Zap št.	Naziv postavke	Znesek v 000 din	
A. Osnovna in izločena sredstva			A. Viri osnovnih in izločenih sredstev			
1.	Osnovna sredstva	156	1.	Skladi osnovnih sredstev	156	
2.	Investicije v teku	—	2.	Dolgoročni kredit za dokončane investicije	—	
3.	Izločena sredstva in druga investicijska sredstva	96	3.	Razni skladi	96	
B. Obratna sredstva			B. Viri obratnih sredstev			
4.	Skupna obratna sredstva	1.910	4.	Dolgoročni kredit za finansiranje investicij	—	
C. Sredstva v obračunu in druga aktiva			C. Viri sredstev v obračunu in druga pasiva			
5.	Kupci in druge terjatve	106	5.	Drugi viri finansiranja investicij	—	
6.	Druga aktiva	223	6.	Viri obratnih sredstev (skupno)	—	
D. Finančni uspeh			D. Finančni uspeh			
7.	Razporejeni dobiček	50	7.	Dobavitelji in druge obveznosti	2.182	
8.	Izguba	—	8.	Druga pasiva	57	
	Skupaj:	3.341	9.	Dobiček	850	
			10.	Kritje izgube	—	
				Skupaj:	3.341	

Vodja računovodstva:
(Peter Belingar)

Predsednik upravnega odbora:
(Metod Lavrenčak)

Direktor podjetja:
(Franc Razbornik)

Izvelek iz poročila o poslovanju trgovskega podjetja »VIŠNJA«, Ljubljana, Gradišče 7, v letu 1954

Podjetje je bilo ustanovljeno dne 1. maja 1954 z odločbo MLO glavnega mesta Ljubljana. — V letu 1954 je podjetje zaposlovalo povprečno 10 delavcev in nameščencev ter ustvarilo 34.294.517 din prometa, to je 131%. Obveznosti do družbene skupnosti so bile poravnane. Podjetje je rentabilno, knjigovodstvo ažurno in v redu. Delovni kolektiv podjetja oziroma upravni odbor sta imela zasedanja redno, ter so se tekoči problemi sproti reševali.

AKTIVA			B I L A N C A na dan 31. decembra 1954		PASIVA	
Zap št.	Naziv postavke	Znesek v 000 din	Zap št.	Naziv postavke	Znesek v 000 din	
A. Osnovna in izločena sredstva			A. Viri osnovnih in izločenih sredstev			
1.	Osnovna sredstva	260	1.	Skladi osnovnih sredstev	260	
2.	Investicije v teku	—	2.	Dolgoročni kredit za dokončane investicije	—	
3.	Izločena sredstva in druga investicijska sredstva	183	3.	Razni skladi	228	
B. Obratna sredstva			B. Viri obratnih sredstev			
4.	Skupna obratna sredstva	776	4.	Dolgoročni kredit za finansiranje investicij	—	
C. Sredstva v obračunu in druga aktiva			C. Viri sredstev v obračunu in druga pasiva			
5.	Kupci in druge terjatve	124	5.	Drugi viri finansiranja investicij	—	
6.	Druga aktiva	1.690	6.	Viri obratnih sredstev (skupno)	1.000	
D. Finančni uspeh			D. Finančni uspeh			
7.	Razporejeni dobiček	1.644	7.	Dobavitelji in druge obveznosti	1.497	
8.	Izguba	—	8.	Druga pasiva	48	
	Skupaj:	4.677	9.	Dobiček	1.644	
			10.	Kritje izgube	—	
				Skupaj:	4.677	

Vodja računovodstva:
(Franc Selan)

Predsednik upravnega odbora:
(Josip Hafner)

Direktor podjetja:
(Vlado Kranjc)

Izveček iz poročila o poslovanju SPLOŠNEGA MIZARSTVA, Dobravec Zoran, državni obrtni mojster, Ljubljana, Ulica Vide Pregarčeve 5, v letu 1954

V letu 1954 je podjetje zaposlovalo povprečno 25 delavcev in nameščencev. — Predmet poslovanja je splošno mizarstvo. — Podjetje je bilo ustanovljeno dne 1. avgusta 1951 z odločbo MLO Ljubljane. V letu 1954 je podjetje ustvarilo 16.921.544 din prometa, to je 120%. Obveznosti do družbene skupnosti so bile poravnane. Knjigovodstvo je ažurno in v redu.

AKTIVA BILANCA na dan 31. decembra 1954 PASIVA

Zap. št.	Naziv postavke	Znesek v 000 din	Zap. št.	Naziv postavke	Znesek v 000 din
A. Osnovna in izločena sredstva			A. Viri osnovnih in izločenih sredstev		
1.	Osnovna sredstva	2.114	1.	Sklad osnovnih sredstev	2.114
2.	Investicije v teku	11	2.	Dolgoročni kredit za dokončane investicije	—
3.	Izločena sredstva in druga investicijska sredstva	614	3.	Razni skladi	631
B. Obratna sredstva			4.	Dolgoročni kredit za financiranje investicij	—
4.	Skupna obratna sredstva	4.842	5.	Drugi viri financiranja investicij	11
C. Sredstva v obračunu in druga aktiva			B. Viri obratnih sredstev		
5.	Kupci in druge terjatve	514	6.	Viri obratnih sredstev (skupno)	2.991
6.	Druga aktiva	2	C. Viri sredstev v obračunu in druga pasiva		
D. Finančni uspeh			7.	Dobavitelji in druge obveznosti	1.772
7.	Razporejeni dobiček	3.042	8.	Druga pasiva	578
8.	Izguba	—	D. Finančni uspeh		
Skupaj:			9.	Dobiček	3.042
		11.139	10.	Kritje izgube	—
			Skupaj:		
					11.139

Vodja računovodstva:
(Franc Požanel)

Predsednik upravnega odbora:

Direktor podjetja:
(Zoran Dobravec)

Izveček iz poročila o poslovanju OBRTNE NAJAVNO-PRODAJNE ZADRUGE GRADBENIH STROK, Ljubljana, Rimska 16, v letu 1954

ONPZ je bila ustanovljena dne 29. 7. 1949 z odločbo MLO glavnega mesta Ljubljana. — Podjetje je v letu 1954 ustvarilo 18.380.787 din prometa. Obveznosti do družbene skupnosti so bile poravnane. Knjigovodstvo podjetja je ažurno in v redu. Upravni odbor zadruga je redno zasedal, ter so se tekoči problemi sproti reševali.

AKTIVA BILANCA na dan 31. decembra 1954 PASIVA

Zap. št.	Naziv postavke	Znesek v 000 din	Zap. št.	Naziv postavke	Znesek v 000 din
A. Osnovna in izločena sredstva			A. Viri osnovnih in izločenih sredstev		
1.	Osnovna sredstva	—	1.	Sklad osnovnih sredstev	—
2.	Investicije v teku	—	2.	Dolgoročni kredit za dokončane investicije	—
3.	Izločena sredstva in druga investicijska sredstva	61	3.	Razni skladi	74
B. Obratna sredstva			4.	Dolgoročni kredit za financiranje investicij	—
4.	Skupna obratna sredstva	32	5.	Drugi viri financiranja investicij	—
C. Sredstva v obračunu in druga aktiva			B. Viri obratnih sredstev		
5.	Kupci in druge terjatve	35	6.	Viri obratnih sredstev (skupno)	46
6.	Druga aktiva	—	C. Viri sredstev v obračunu in druga pasiva		
D. Finančni uspeh			7.	Dobavitelji in druge obveznosti	—
7.	Razporejeni dobiček	123	8.	Druga pasiva	8
8.	Izguba	—	D. Finančni uspeh		
Skupaj:			9.	Dobiček	123
		251	10.	Kritje izgube	—
			Skupaj:		
					251

Vodja računovodstva:
(Tonka Križman)

Direktor podjetja:
(Jože Seliskar)

Izveček iz poročila o poslovanju podjetja MODNO KROJAŠTVO, Ljubljana Celovška 97, v letu 1954

Podjetje je bilo ustanovljeno dne 1. VII. 1951 z odločbo RLO II glavnega mesta Ljubljana. — V letu 1954 je podjetje zaposlovalo povprečno 33 delavcev in nameščencev ter 6 vajencev ter ustvarilo 6.280.000 din prometa, to je 157%. Obveznosti do družbene skupnosti so bile poravnane. Podjetje je rentabilno, knjigovodstvo ažurno in v redu. Delovni kolektiv podjetja oziroma upravni odbor sta imela zasedanja redno, ter so se tekoči problemi sproti reševali.

AKTIVA BILANCA na dan 31. decembra 1954 PASIVA

Zap. št.	Naziv postavke	Znesek v 000 din	Zap. št.	Naziv postavke	Znesek v 000 din
A. Osnovna in izločena sredstva			A. Viri osnovnih in izločenih sredstev		
1.	Osnovna sredstva	779	1.	Sklad osnovnih sredstev	779
2.	Investicije v teku	46	2.	Dolgoročni kredit za dokončane investicije	230
3.	Izločena sredstva in druga investicijska sredstva	274	3.	Razni skladi	—
B. Obratna sredstva			4.	Dolgoročni kredit za financiranje investicij	46
4.	Skupna obratna sredstva	173	5.	Drugi viri financiranja investicij	—
C. Sredstva v obračunu in druga aktiva			B. Viri obratnih sredstev		
5.	Kupci in druge terjatve	148	6.	Viri obratnih sredstev (skupno)	137
6.	Druga aktiva	—	C. Viri sredstev v obračunu in druga pasiva		
D. Finančni uspeh			7.	Dobavitelji in druge obveznosti	228
7.	Razporejeni dobiček	3	8.	Druga pasiva	—
8.	Izguba	—	D. Finančni uspeh		
Skupaj:			9.	Dobiček	3
		1.423	10.	Kritje izgube	—
			Skupaj:		
					1.423

Vodja računovodstva:
(Vida Brank)

Predsednik upravnega odbora:
(Lojzka Zupančič)

Direktor podjetja:
(Ciril Žužek)